

G-F 1834

Tit. 47020 CB 1058370



VALLISOLETANA CANONIZATIONIS B. PETRI REGALATI.

Facti.



Minentissime, & Reuerendissime Domine. Post factam Sanctissimo, & Sacra Congregationi a Sacra Rotæ Auditoribus, relationem de validitate processuum, ac heroicis virtutibus, & miraculis Serui DEI Fratris PETRI REGALATI, Ordinis Sancti Francisci de obsequantia: fuerunt in Sacra Riturum Congregatione approbati processus: pronuntiatumque fuit, illos esse in forma probantis ac rite, & rectè examinatos. Et successiue, sub die 16. Nouembris 1630. fuerunt approbatae virtutes in gradu heroico plenissime: ac demum de mense Ianuarij 1631. proposita causa à D. Cardinali de Torres in Sacra Riturum Congregatione, habita coram Sanctitate sua, super tribus miraculis, nempe septimo in vita, secundo, & quarto post mortem, præsentibus, pro prima vice Con-

sultoribus, & Theologis: quibus ex quo ne sciebatur, qui essent, non potuerunt dari scripturæ; & propterea nulla capta fuit resolutio, nec in ista, nec in alijs causis huiusmodi: sed nãdatum fuit dari ipsi, ac Rotæ Auditoribus scripturas, & proponi causam super eisdem tribus miraculis.

Qua re proposita, ab Eminentissimo Cardinali de Torres, in domo Eminentissimi Cardinalis Pij, sub die 30. Augusti 1631. præsentibus ibidem triginta, & amplius personis eminentissimis: nempe DD. Cardinalibus, Auditoribus Rotæ, & Consultoribus; singulique datae fuerunt scripturæ in facto, & in iure, cum oppugnationibus, contradictionibus, motiuis, & responsis promotoribus Fiscalis 138. f. cum copia illius libri antiquissimi (cuius mentionem facimus prope finem huius facti.) A quibus humiliter peto, & suppliciter efflagito, quatenus resumant dictas scripturas, quæ si necessarium fuerit, iterum dabuntur in eas, quo velit satisfieri Eminentissimi DD. Cardinales, nuper designati: quandoquidem (iuxta Hispanum proverbium) qui soluendo paratus est, liber pignora offert. Articulus, & testes, qui probant, & ponunt id ipsum, quod articulo continetur sunt, omni exceptione, maioris, & indignitate constituti: videlicet Presbyteri, animarum curam habentes, Archipresbyteri, & Priores, quorum plures sunt 70. & 80. annorum, & amplius; qualiter Iudices Reformationales testificantur: qui ex proprio officio se informauerunt, & omnium rationem Sanctitati iuxta uetulerunt, una cum sententia sua; & suffragio, in quo dicunt, posse, absque dubio, in Sanctorum Cathalogo collocari. Summario num. 1. Quibus fides omnino debet adhiberi; maxime cum id fecerint conformiter, & iuxta mandatum Sacra Congregationis, contentum in litteris remisorialibus, quæ cum rotulo missæ fuerunt ad ipsos: ut ex illis constat.

Habita Congregatione, disceptatoque miraculo, quod in ordine relationis Sacrae Rotæ, est septimum in vita, factum in persona D. Didaci Gomez de Sandoual, Nepotis Episcopi Palentini, (provt in articulo continetur) quamuis non assignat proprium nomen prædicti Episcopi: omnibus motiuis, & difficultatibus, quas Promotor Fiscalis allegauit, fuit satisfactum ab Eminentissimis DD. Cardinalibus, & fuit approbatum miraculum ab ipsis; cui etiam sua suffragia dederunt Auditores Rotæ, & cæteri Consultores Sacrae Congregationis: vt in Summario num. 2. excepto Promotore Fiscalis: qui dixit, requirendas esse comprobationes, & scripturas antiquas familiae: cui in hac parte non debet multum attendi, cum illius officium sit, contradicere. Idem dixit P. Magister Sacri Palatii F. Nicolaus Richarte (alias Moptium nuncupatus;) necnon, & P. Gauanto; (sed quid intentantes?) non attendendo post 180. annos, qui præterierunt, post patratum dictum miraculum; difficiliter pos-



se reperiri notitiam, etiam personarum eiusdem familiae, quanto magis scripturarum, quae adeo facile deperduntur, rumpuntur, & deficiunt: quando quidem eidem defectioni maiore a iaceant, multo, adhuc minori temporis, spatio.

Sed aduertendum valde est, quod transactis quatuor annis, post habitam hanc Congregationem, cum haec causa operam datam, tria motiua (Deo volente) nouiter inueni, quae hucusque nullus aduertit: quorum quodlibet sufficit quancumque difficultatem superare.

Primum motiuum est, Chronographus antiquos Regum Hispaniae, in suis historijs, possidisse D. D. Innocentium Manrique, Episcopum Gionensem, & postea Archiepiscopum Hispalensem fuisse testem aliquorum miraculorum, quae propter intercessionem P. REGALATI omnipotens Deus operatus fuit: quod quidem neutriquam scirent, nisi haberent scripturas authenticas, & fide dignas, ex quibus illud desumere erent. In ò neque illorum successores id tollerant, maxime cum ad omnium notitiam deueniret: si enim luce clarius non esset, abique dubio fuisset obliuiscatum (vt in Summario num. 30.) Ratio est, quia D. Innocentius Manrique erat Frater D. Ioannae Manrique, Comitiſſa de Castro, Matris D. Didaci Gomez de Sandoual (in Summario num. 4. in calce illius, illis verbis: Qui tuus filius.) In quo fuit factum miraculum: & cum esset Auunculus D. Didaci Gomez de Sandoual, praenouit illum gibbosum, deformem, & contrafactum, vt in articulo continetur; (vt in Summario num. 1.) posteaque cognouit illum sanum, & illa sanum: atque ideo fuit testis huius miraculi, quod in filio sororis tuae operatus fuit Deus, propter intercessionem Serui DEI REGALATI, sicut antiqui Chronista notantur, consulto addentes praedictum Archiepiscopum esse admodum fide dignum, vt a legentibus plena fides adhiberetur: cuius testis auctoritas supplet probationes, & scripturas antiquas familiae, quas requirendas esse dixerunt P. Gauantos, & Magister Sacri Palatii Consultores; quando ceteri omnes Consultores, Sacrae Congregationis, tua suffragia dederunt praedicto miraculo. Cum enim hoc miraculum factum fuerit in Conuentu Aquileriae, & D. D. Innocentius Manrique Archiepiscopus Hispalensis existeret distantia à praedicto Conuentu 130. leucas, verisimile non est ipsum fuisse testem aliquorum aliorum miraculorum Patris REGALATI, nisi tantum huius, vt potè, quod fuit factum in eius consanguineo: quem prius infirmum, & gibbosum, postea vero sanum, & illa sanum, cognouit. Hoc dumtaxat (ni fallor) sufficiens erat, ad probandum hoc miraculum, & alia plura antiqua huius Serui DEI. Neque etiam Catholica Regina D. Elisabeth illud seculpi fecisset in sepulchro alabastrino, quod fieri mandauit, non ponendo aliquod aliud factum in illius morte, nisi hoc: quod clare denotat hoc miraculum fuisse, illis temporibus, adeo celeberrimum, vt omnibus esset manifestum: & hac de causa Regina venit in Aquileriam: & credebile est fuisse rogatam à ceteris DD. familiae, & domus D. Didaci Gomez de Sandoual.

Secundum motiuum est, quod eodem die, quo obiit P. REGALATVS, anno scilicet 1456. eius felici mortis praesens fuit quidam famulus praedicta D. Ioannae Manrique Matris D. Didaci Gomez de Sandoual, in quo fuit factum miraculum: & hic famulus nuncupatus Rodericus de Rabe, meo videri, fuit testis ocularis: si quidem verisimile est, quod comitatus fuisset Dominum suam D. Didacum Gomez de Sandoual, cum constet ipsum seruire Matris illius, & ipsum extitisse in Conuentu Aquileriae, eodem die, quo obiit P. REGALATVS. Praeterea constat, quod infra eandem hebdomadam iter fecit in villam Turrecrematae, & ibi omnibus dixit miracula, quae euenerunt in morte illius, & se fuisse testem ocularem. Hic Rodericus de Rabe est alius testis ocularis, qui est optima comprobatio, & scriptura antiqua familiae. Et quamuis Seruus Dei alia forte miracula fecerit, nullus fit mentio, nisi huius, de quo est sermo: & ex consequenti (si quidem testis fuit miraculorum illius) credibile admodum est, testem fuisse huius, & hoc, simul cum depositione huius testis, rem hanc eidentem reddere videtur: (vt in Summario num. 5.) vbi etiam considerari potest, quod ista notitia reuertatur in persona Simonis de Mazuelo, qui praesens fuit in villa Turrecrematae, quando dictus Rodericus de Rabe narrabat, quod viderat in obitu P. REGALATI. Quod valde ponderandum est.

Tertium motiuum, & maioris ponderis est, quod in quodam antiquissimo libro, (cuius Auctor nuncupatur Varius, qui de historijs Ecclesiasticis, & facinoribus praeciaris, Hispaniae gestis sermone facit, semel, & iterum typis mandato: prima quidem vice sub anno 1511. secunda vero, sub anno 1527. ab hinc, vt apparet, plusquam centum, & triginta annis) In hoc inquam, libro antiquissimo inueni (lib. 8. cap. 8.) vt in Summario num. 6. narrari Sanctos Hispaniae per antiquos, & numero Sanctorum ad scriptos: nempe S. Ildephonum,

S. Dominicum, S. Antonium de Padua, S. Vicentium Ferrer; & plures alios illius temporis, veluti **S. Raymundum, S. Refinandum** Ordinis Prædicatorum: inter quos omnes collocatur **P. REGALATVS**, tanquam canonizatus, vel beatificatus. Vnde vel existimauit prædictus Auctor Seruum Dei esse canonizatum, vel beatificatum, vel ad minus pro comperto, & indubitato habuit posse, ac mereri canonizari, vel beatificari: tãta erat fama sanctitatis illius, illis temporibus; alioquin non potuisset illum inter tot Sanctos, & in Sanctorum numero adscriptos; inter quos nullum alium possuit, qui vel canonizatus, vel saltem beatificatus non esset. At idem, cap. 5. ponit alios Sanctos antiquiores, vt **S. Damatum Papam**, cap. 6. **S. Leandrum**, & **S. Isidorum** Archiepiscopos **Hispalenses**, cap. 7. **S. Turibium**, & **S. Dominicum Silensem**. Et cap. 9. eiusdem lib. 8. refert plures alios seruos Dei, qui nõ sunt canonizati, vel beatificati: qualiter sunt, qui in prædictis capitulis referuntur. Et quidem (ni fallor) Seruus Dei **Regalatus** inter prædictos sanctos collocatus fuit, propter miraculum, de quo loquimur: quod cum in persona notabilis euenerit, qualis fuit **D. Didacus Gomez de Sandoual**, proinde celeberrimum fuit, & notabilis, quam si in persona ignobiliori euenisset. Et concordat hoc factum cum eo, quod de **D. Innocio Manrique** superius diximus, scilicet, quod cum Seruus Dei in vita, & morte fuerit adeo præclarus sanctitate, & miraculis, ab omnibus habebatur pro Sancto. Sed quid mirum? Si etiam usque ad præsentia tempora, huius sanctitatis continuata peruenit opinio, vt refert **Chronica Ægydij Gonzalez de Auila**, scripta anno 1618: ubi ait, Seruum Dei, vt potè Sanctum, ab omnibus illius plagæ in collis venerari, (vt in Summariorum 6.) Et ita non miror si Iudices Remissoriales idem dixerint: & in tam præcelenti loco **Regalarum** collocauerit historia **Valerij**: quæ cum adeo sit antiqua tempore illius recenserat memoria sanctitatis eius; & etiam hæc lunior affirmet Sanctum ab omnibus reputari. Vnde pene dicere audeam, hæc per antiquam **Valerij** historiam miraculose inuentam fuisse, (Deo sic ordinante) vt plenius sanctitas **P. REGALATI** eucesceret: siquidem fuit inuenta, inter quosdam pueros, qui dilebant legere in hac ciuitate **Neapolitana**: qui quidem liber, (vt ex ipso constat) totus pene erat infrusta dissectus, pluribus litteris deturpatis marginibus; habet tamen principium, & finem. Et cum prædicta historia non fuerit reperta in virorum litteratorum bibliothecis, sed in puerorum potestate, illorū pedibus conculcata, abique aliqua illius notitiã, cum que non in **Hispania**, sed in **Italia**, quo tempore tanto necessitabatur, quid mirum, si dixerim, speciali Dei prouidentia euenisse? Habet aliam excellentiam prædicta historia, quod scilicet in **Hispania** a nobilibus, & peritis nuncupatur liber veritatum: cuius rei perhibet testimonium **Excellentissimus D. Prorex**; & constat in factis, alias enim iterum imprimeretur.

Supposito igitur, verum esse relatum hucusque, sciendum restat, quare **Sacra Rituum Congregatio** huic causæ finem non imposuit, vltimo decreto beatificationis, Serui Dei **Regalati**? Respondeo: causam fuisse, quod **P. Antonius Daza**, Ordinis **S. Francisci**, cõposuit quendam librum de excellentijs **Vallis-Oleti**, cum vita, & miraculis dicti Serui Dei: in quo narrat hoc miraculum (cap. 10. fol. 90.) non assignato tempore, in quo euenit: ponendo hoc factum duobus capitulis, & temporibus; cum tamen in vno dumtaxat euenerit; nempe paupum ante illius obitum; & quamuis in facti substantia verum narrauerit, fuit tamen deceptus in circumstantijs miraculi; nempe in personis **Episcopi Palentini**, & **D. Didaci Gomez de Sandoual**, vt inferius suo loco videbimus; & constat ex retractatione ipsius **P. Daza**, prælo mandata, in quo lib. autem non conciliatur.

In eadem historia (cap. 12. fol. 102. at ergo) postquam dixerat venisse **Episcopum Palentinum**, & dedisse extremam vnctionem **P. REGALATO**, nondiscedens quoad hoc adpositione testium (vt in Summariorum 1. & 7.) mouit quandam difficultatem, dicens: Aliqui aiunt **Episcopum**, qui extremam vnctionem ministravit **P. REGALATO** fuisse **D. Sanctium de Roxas**: sed ex historijs reperio **D. Sanctium de Roxas** obiisse triginta, & quatuor annis, prius quam obiit **P. REGALATVS**, & ita non potuit esse **D. Sanctius de Roxas**; sed **D. Petrus de Castella**, qui erat **Episcopus Palentinus**, quando obiit **P. REGALATVS**. (Et hoc fuit offendiculum, in quo innixum fuit, quodque suspicionem generauit: cui ob defectum temporis non potuit ea, quæ nunc, satis factio exhiberi: fuit enim hoc oppositum paulò ante congregationem.) Et licet verum sit, rectè **Dazam** probare, non fuisse **D. Sanctium de Roxas**, etiam rectè concludit, fuisse **D. Petrum de Castella**. Vnde difficultas, si bene perpenderet ab eo, qui in hoc scrupulo innixus fuit, non consistebat in hoc, quod **D. Sanctius de Roxas** mortuus fuisset triginta, & quatuor annis, priusquam **P. REGALATVS** fuisset,

fuisse, vel non; sed in eo: an aliquis erat Episcopus Palentinus, quando P. REGALATVS obiit: si enim nullus erat, non potuit interesse morti P. REGALATI, & qui hoc affirmabāt conuicti manebant, & illorum probatio deficiebat: sed cum constet, aliquem tūc esse Episcopum Palentinum, vt probat P. Daza, ex historijs Hispaniæ liqueat, & ex sepulchro alabastrino, constat: in quo ab hinc centum, & quinquaginta annis, & amplius ostēditur sculptus prædictus Episcopus, & omnibus manifestus appareat: & ministrasse P. REGALATO Extremam vnctionem, vt articulatum est, nihil refert, fuisse D. Sanctum, vel D. Petrum; & quidem si verissimum non esset, credibile non est Reginam Catholicam Elisabetham adduci leniter potuisse, vt sculpi faceret, nisi illud prius serio perpenderet. Imò nec articulus, neque testes dicunt nomen Episcopi, nisi testis 27. dumtaxat, qui dixit appellari D. Sanctū de Roxas (Summario num. 7.) Considerandū tamen est, quod dictus D. Sanctus de Roxas fuit Episcopus Palentinus, tempore, quo Dei Seruus vixeret, (vt in Summario num. 22.) & cum eadem dignitate functus fuisset D. Petrus de Castella, qui Sacramentum Extremæ vnctionis Dei Seruo ministravit quid mirū si supradictus testis dixerit, quod prædictus Episcopus Palentinus D. Petrus de Castella appellaretur D. Sanctus de Roxas: præsertim cum illis partibus, vbi dictus testis habitat, quam plurimi sint Oppidi Ducis Lermæ, & memoria dicti D. Sanctij de Roxas recentior sit, quam alterius cuiuslibet Episcopi, vti consanguinei proximioris Ducis Lermæ.

Eodem etiam modo, excusari poterit Notarius: nam si attente cōsideratur, nec dat, nec facit fidem, quod Episcopus Palentinus, qui Extremam vnctionem Seruo Dei ministravit nominaretur D. Sanctus de Roxas, vel D. Petrus de Castella: solum obiter dixit; nonnullus esse, &c. (vt in Summario num. 7.) quæ omnia nullo modo nocere debent, cum nominis error non noceat, si de corpore constat. *l. si quis infundi ff. de leg. 15. si quis in nomine insit. de legat. l. in venditionibus, de contrahendis empt. cap. significante de rescrip. vbi Imol. & Abb. & in cap. super litteris ibid. num. 3.* Elapsis iam præsertim, post mortem Serui Dei, vique ad tempus, quo factæ fuerunt probationes, annis circiter 180. vnde memoria Palentini tunc Episcopi facile potuit deficere, vnum pro alio nomen dicens: in substantia autem, & veritate miraculi cum cæteris testibus concordans, pro vt verum est concordare.

In super, quando Notarius, coram Iudicibus Remissorialibus, relationem fecit illorum omnium, quæ continentur in antiquissima illa pictura, quæ est in corpore Ecclesiæ, non dixit nomen Episcopi (provt patet in Summario num. 17.) sed postea, quando ad visitandum sepulchrum alabastrinum accessit, tunc dixit, nonnullos esse, qui dicerent, Palentinum Episcopum fuisse D. Sanctum de Roxas: quod, si, pro certo, & indubitato haberet, non dixisset illa dubia verba, videlicet, nonnulli dicunt. Vnde ex eo, quod in prima relatione nomen Episcopi non dixerit; sed secunda tantū, aperte colligitur, id in aduertenter fecisse, & scripsisse: & propterea indubijs nomen dicti D. Sanctij, plusquam nomen alterius, sibi in mentem occurrisse. Facit etiam, quod dictus Notarius, nec fuit de hoc requisitus, nec iuramentatus; sed a se metipso dixit, quod dictum est supra.

Ad hæc etiam considerandum erit: nouum non esse in scripturis sacris illorum, quæ diuersimode enarrantur, & quæ inter se opponi videntur, conciliationem querere: vnde non in merito adduci poterit illa oppugnatio, seu contrarietas S. Marci, & S. Ioannis Euangelistarum: primus enim hora tertia Christum D. N. Crucifixum fuisse dixit; secundus vero, hora sexta, crucifixum esse textatur: si ergo non concillarentur, dici possent sibi contrarios, (quod absit) & ita inuestiganda erit potius conciliatio, quam damnatio: maximè, quando circa rei substantiam, nec falsitas, nec variatio; licet in modo, in aliquo inueniatur.

Ræterea, cum S. Ambrosius, Augustinus, Maximus, & alij Patres; imò Sancta Mater Ecclesia, pro certo teneant, quod quando S. Sixtus ad martyrium pergebat, sic affatus est Sixto S. Laurentius: moll me de relinquere Pater Sancte, &c. Et S. Sixtus illi, non ego te desero fili, &c. Cumque aliquibus codicibus inueniatur Laurentium passum sub Decio, Sixtum sub Valerio, neganda erit ob hoc tota historia prædicta, an potius discordes ad cōcordiā reuocare, sicut Ecclesia Sancta facit? Sunt etiā nonnulli affirmantes S. Catharinā Alexandrinā martyrium subijisse sub Maxentio, alij sub Maximino, erit ne propter hæc neganda passio illius? Minimè: cum Ecclesia hos Auctores concillet, videns illos concordēs in martyrij substantia. Nec ab re, etiam circa nostri casus conciliationem, erunt perpendenda illa verba (*Matthæi, cap. 17. & Lucæ 9.*) quæ opposita videntur; ait enim Mathæus; & post dies octo alium piit Iesus Petrum, & Iacobum, & Ioannem fratrem eius: Lucas vero ait: factum est autem,

2 autem, post hæc verba, fere dies octo, & assumpsit Petrum, &c. Vndè, si hæc duo testimonia conciliationem non reciperent, omnino essent opposita ex diametro. Præterea idem Lucas (cap. 24.) sic ait: vna autem Sabbathi, valde diluculo, venerunt ad monumentum portantes, quæ parauerant aromatha, &c. Et paulò post subdit: erat autem Maria Magdalene, & Ioanna, & Maria Iacobi, & cætera, quæ cum eiserant: Marcus verò (cap. 16.) cum Maria Magdalene, & Maria Iacobi Mariam Salome etiam extitisse commemorat, nihil profus de Ioanna, aut cæteris mulieribus, dicens. Matthæus etiam (cap. 18.) de Maria Magdalene, & altera Maria tantummodo loquitur, vnctionem istam reticens. Atque denique Ioannes (cap. 20.) nec vnctionis meminit, nec aliarum mulierum, sed Magdalene tantum, dicens: vna autem Sabbathi Maria Magdalene venit manè, cum adhuc tenebræ essent ad monumentum: cum B. Marcus, orto iam sole Mariam fuisse ad monumentum, dicat. Quid ergo? Concedenda ne forte hæc illatio? Euangelistæ Sancti minime conueniunt; ergo vera non est sua narratio: absit. Sed facti veritatem inspicimus, per Euangelistas narratâ, ab vno illo, ab alio illo, ab alteroque diuerso modo, & serie: hoc vnum attendentes, quod omnes vnum itidem, licet diuerso modo affirmant, & testantur. Hincque S. Hieronymus prorumpit in hijs verbis: (lib. 1. com. Matthæi, cap. 9.) quare ex duorum varia narratione non bene rei gestæ veritas denegatur; quam vnam esse, quis ambiget? Quandoquidem substantia intacta permanet: & hinc impugnandi sumere occasionem, lubricam tantummodo mentem indicat oppugnantis.

Sed videndum restat, quisnam fuisset Episcopus Palentinus amicus iutrinsecus P. R. EGALATI: cum P. Daza dixerit, fuisse D. Sanctium de Roxas. Sed ostenditur, ex infra scriptis, fuisse D. Petrum de Castella, Nepotem Regis D. Petri, filium Infantis D. Ioannis, qui cū esset detentus in Castello Sorie duxit vxorem D. Eluiram de Eri, filiam Capitanis D. Beltran de Eri; & procreauit dictum D. Petrum de Castella (vt Summario num. 8.)

Hic D. Petrus studio incubuit, in Vniuersitate Salmantina; vbi primitus fuit creatus Episcopus Oxomensis, prout fuit circa sexdecim annos, quo vsque fuit assumptus ad Episcopatum Palentinum: & cū Conuentus Domus Deide Aquileria (in qua morabatur Dei Seruus) esset in Episcopatu Oxomenfi, contracta fuit inter ipsos amicitia, & familiaritas. Et cum anno 1450. (scilicet duobus annis, antequam Seruus Dei decederet) fuisset promotus ad Episcopatum Palentinum, (vt Summario num. 9.) & secundum Marianam, & Garibay decessisset à vita anno 1461. (vt Summario num. 10.) verisimilius videtur dictum D. Petrum de Castella, iam Episcopum Palentinum, tempore obitus Serui Dei, ad suam mortem accessisse, habita notitia de illius infirmitate, propter amicitiam contractam, dum esset Episcopus Oxomensis; & ob famam, & experientiam illius sanctitatis, interessendi gratia eius morti, ac rogandi pro salute eius Nepotis, quem secum, comite fide, duxit: & gratia sanitatis receptæ, ac Serui Dei corpore sepulturæ tradito, habitum suum asportauit dictus puer sanus, Episcopo consulente: qui postea (habito Deniæ Marchonatu) illum possuit in capite maioricatus Domus Deniæ (Summario num. 23.) Quare dubitari non potest, D. Sanctium de Roxas non dedisse Extremam vnctionem P. REGALATO; cum mortuus fuerit triginta, & duobus annis ante ipsum: sicut nec dubium est, quod illam ipsi dedit D. Petrus de Castella, qui inter fuit morti illius. Vndè suspicium, quod in hac parte habitum fuit (nempe nullum esse Episcopum Palentinum, quando P. REGALATVS obiit, & consequenter non potuisse, illi Extremam vnctionem ministrare; nonque subsistere, quod articulatam est, scilicet, sic euenisse) superatum est: conuictū manet infactio. Sicque transibimus ad illam aliam difficultatem P. Dazæ: nimirum cap. 10. fol. 90. at ergo: siquidem superata manet difficultas, cap. 12. fol. 102. at ergo. Summario num. 1. & 7. Dicitur in dicta P. Dazæ historia, narrari, Dei Seruum sanasse D. Didacum Gomez de Sandoual, Nepotē D. Sanctij de Roxas Episcopi Palentini: ad cuius petitionem, illius confessionem audiuit, & in missa, quam celebravit, eundem sacra communione refecit: atque ipsum Episcopum habitum Serui Dei secum deportasse, & in Maioricatu Domus Deniæ reliquisse: necnon Reginam D. Elisabetham Catholicam hoc miraculum sculpi fecisse in sepulchro, quod fieri mandauit ex alabastro modo, & forma prædictis, (vt in Summario num. 11.) Sed quia hæc omnia indicta historia, narrata non elucet, prout inferius ostendetur, dici potest, æquiuocum à P. Daza habitum, prouenisse ex hoc nomine D. Didaci Gomez de Sandoual, & Roxas: cum duo indiuidui, hoc nomine, appellati fuerint: primus scilicet, fuit Nepos D. Sanctij de Roxas; & secūsus D. Didacus, filius D. Ferdinandi, filij dicti D. Didaci tenioris, Nepotis D. Sanctij de Ro-

ras. Undè creditur, P. Dazam habuisse tantum noticiam supradicti D. Didaci, Nepotis D. Sanctij de Roxas, dum scripsit hunc fuisse à Dei Seruo sanatum. Veritas tamen sic habet, quod hic Nepes D. Sanctij habuit præfatum filium, nuncupatum D. Ferdinandum de Roxas, qui habuit filium eodem nomine Aoi, nuncupatum D. Didacum Gomez de Sandoual, & Roxas, (vt in Summario num. 12.)

Plures rationes sunt, quibus esse non potuit Nepes D. Sanctij de Roxas. Primò, quia antiquissima illa pictura, existente in Conuentu Domus Dei de Aquileria, in quo reconditum est Serui Dei corpus, inspicitur miraculum, eo modo, quo euenit, & in articulo continetur, scilicet, Dei Seruus iacens in lecto moribundus, religiosus circumdatus: Episcopus inductus, & in actu ministrandi Extremam unctionem: a latere verò Episcopi puer genuflexus, manibus iunctis, cum inscriptione, D. Didacus Gomez de Sandoual, filius Comitis de Castro, (vt in Summario num. 13.)

Secundo, quia hic puer fuit filius Comitis de Castro, & primus Comes de Castro fuit Nepes D. Sanctij, & non fuit filius Comitis de Castro: prout ad oculum patet, ex antiquissima pictura & inscriptione (Summario num. 12. 13. 14. & 21.)

Tertio, quia ex historia Haro (lib. 4.) apparet, dictum primum D. Didacum seniotem exercuisse officium Mariscalli, Ducisque Generalis exercitus Infantis D. Ferdinandi, anno 1407, dum ipse haberet 23. annos, (vt in Summario num. 15.) quo tempore P. REGALATVS erat ætatis 17. annorum, vt bene colligitur ex dicto Summario: in quo dicitur, D. Didacum seniotem Comitem de Castro vixisse 70. annis: & obiisse duobus annis, ante obitum P. REGALATI. (Summario num. 16.) Patrem verò Regalatum vixisse 66. annis: & obiisse anno 1456. duobus scilicet annis, post obitum dicti Comitis. (Summario num. 17) Et sic clare patet miraculum, non potuisse, euenire in persona prædicti D. Didaci; qui præsumitur nequaquam eligi in Generalem exercitus iuuenem, deformem, attractum, monstruosum, & inhabilem, & sic præsumi debet esse sanum, & habilem: sanique non potuit à P. REGALATO, tunc agente decimum leptimum annum, quo minime poterat habere qualitates, in historia narratas, & confessarium, nec Sacerdotem esse.

Quarto, quia stante ex supradictis, quod miraculum pueri, non fuit sequutum, nec potuit sequi in prædicto tempore: ex consequenti habetur, quod neque etiam D. Sanctius de Roxas Episcopus Palentinus in tali tempore habuit accessum ad Seruum Dei Regalatum in Aquileriam: nec potuit secum ducere dictum puerum.

Quinto, neque etiam D. Sanctius potuit habere habitum Serui Dei; sicuti P. Daza narrat in sua moderna historia, illum habuisse, & reliquisse in Maioricatu Domus Deniæ: cum D. Sanctius nunquam fuerit Dominus Deniæ: sed illam obtinuisse D. Didacus senior, Nepes ipsius D. Sanctij post obitum eius, anno scilicet 1422. (vt Summario num. 18.) Et probatur ex eo, quod tempore obitus D. Sanctij, erat Rex Navarra D. Carolus, Nobilis appellatus; qui decessit tribus annis post obitum D. Sanctij: nempe anno 1425. & successit in Regno Infans D. Ioannes, coniux D. Blanchæ, filix D. Caroli Regis: (vt in Summario num. 19.) Rex verò D. Ioannes concessit dicto D. Didaco seniori Oppidum Deniæ, (vt in Summario num. 20.) & sic non potuit D. Sanctius habere, neque relinquere habitum Domui Deniæ; quia tempore obitus D. Sanctij de Roxas Oppidum Deniæ erat Regis D. Ioannis Navarra: posteaque fuit à Rege concessum illius Nepoti, longo tempore, post obitum dicti D. Sanctij.

Sexto, miraculum sanationis D. Didaci nullibi apparet sculptum, scù depictum, modo, quo P. Daza refert, asserens Dei Seruum celebrantem, & D. Didacum communionem recipientem (Summario num. 11.) sed inspicitur sculptum, & pictum, vt supra. (Summario num. 7.)

Septimo, Item, quod habitum Serui Dei clare apparet, ex supradictis, non fuisse relictum à D. Sanctio: sed illum obtinuisse, & habuisse D. Didacum iuniorem sanatum, qui primus Marchio Deniæ effectus, (vt Summario num. 12. & 21.) illum constituit in capite Maioricatus dictæ Domus Deniæ; ad perpetuam tanti miraculi memoriam, gratitudinem, & REGALATI deuotionem. Sed aduertendum est, illum non fuisse Marchionem Deniæ, nisi post 62. annos scilicet post obitum D. Sanctij: & triginta post obitum D. Didaci senioris. Summario num. 16. 18. & 21.

Huic D. Didaco iuniori, primo Deniæ Marchioni successit in Maioricatu dicti status, & Domus Deniæ D. Bernardus de Roxas, & Sandoual, eius filius; qui fuit secundus Marchio Deniæ, & primus Comes de Lerma. Summario num. 22. & quia super omnia estimabat habitum

bitum prædictum, illum pari deuotione seruauit, decentissime reconditum, sicuti successores gradatim fecerunt, & præcipue Dominus Dux de Lerma illum, in capsâ argentea, repositum in oratorio, tanquam reliquiam notabilem, & insignem in omnibusque suis necessitatibus Seruum Dei REGALALVM inuocabat apud Deum intercessorem, mediante ipsa reliquia, & gratias obtinebat, vt filia eius D. Duccilla de Peñaranda deponit (Summario num. 13.)

Ex his ostenditur, modernam historiam P. Dazæ, quoad relationem huius miraculi in verisimilem, & erroneam esse; vti contrariam historijs antiquis, picturis antiquissimis, ac testium depositionibus (Summario num. 1.) Quibus omnibus, illa reiecta, attendendum est: præcipue cum testes sint omni exceptione maiores; veluti Iudices Remissoriales benè informati de eorum proprijs officijs, & auctoritate attestantur. (ibidem)

Deceptio igitur P. Dazæ fuit, quod cum D. Sanctius de Roxas fuerit Episcopus Palentinus (Summario num. 22.) & habuerit Nepotem nuncupatum D. Didacum Gomez de Sandoual, in quo factum fuit miraculum: illum P. Daza referens, expressit nomen Episcopi D. Sanctij, & non Nepotis D. Didaci. Vndè, si nomen non expressisset, & circumstantias Imaginarias miraculi, a veritate non deiecit. Siquidem concordat quoad identitatem miraculi, & personarum in omnibus; nomine Episcopi tantummodo excepto, quod possit in loco nominis Nepotis.

In particulari autem constat in facto, cognatio Domini D. Didaci Gomez de Sandoual, cum D. D. Petro de Castella Episcopo Palentino: nam D. D. Henricus Secundus Rex Castellæ, filium habuit, vocatum D. D. Federicum de Castella: & iste quandam filiam D. D. Leonor de Castella nuncupatam: quæ quidem generauit filiam, vocatam D. D. Ioannam Henrique de Castella, Comitissa de Castro: quæ mater fuit D. Didaci Gomez de Sandoual; in quo Deus miraculum fecit (Summario num. 4.) Vndè clare constat D. D. Henrique Secundum Castellæ Regem, & D. D. Petrum Regem, esse fratres: & consequenter D. Didacum Gomez de Sandoual erat, & appellabatur Castella, propter Regem Henrique Secundum: & D. D. Petrus de Castella Palentinus Episcopus, propter Regem D. Petrum, (vt in Summario num. 8.) in quibus facti veritas manifeste patet, & miraculi veritas aperte dignoscitur.

Nouum autem non est (Eminentissime Domine) hanc Serui Dei REGALATI causam contradictiones pati: & tanquam sol post nubila elucescere. Surrexit semel obiecto, antequam causa super tribus miraculis proponeretur, propter antiquissimum librum continentem 113. miracula, quæ Dominus fuit operatus in sex menses, post mortem dicti Serui sui, citatum à Iudicibus Remissorialibus in actu visitationis archiui sui loci, vbi asseruantur litteræ: (processu remissoriali, fol. 403.) qui liber non fuit compulsatus; quia Iudicibus visum fuit superfluum, propter abundantiam aliarum probationum; & cauta euitandi consulsionem tot librorum, & processuum. Hocque suspicionem generauit: timens prædictum librum non fuisse compulsatum; quia contineret aliquam contrarietatem, super miraculis processu remissoriali: & Sacra Congregatione mandatum fuit, alpostari prædictum librum antiquum; prout iuridice asportatus fuit originaliter: & recognitus in omnibus, auditoque fidei Promotore, datæ fuerunt copiæ illius singulis Eminentissimis, & Reuerendissimis D. D. meis Cardinalibus, Consultoribus, & Theologis. Et in Congregatione habita de mense Augusti 1631 visum fuit 113. miracula dicto libro contenta esse diuersa ab existentibus in processu remissoriali, & à Sacra Rota approbatis; & sic fuit satisfactum prædictæ oppositioni, veluti ex superius narratis, speratur satisfieri huic difficultati, ortæ ex historia moderna P. Dazæ: cuius in hoc articulo nulla fides adhibenda est: sed stādum historijs antiquis, & testium depositionibus, vt cognita veritate procedatur ad illius expeditionem, ad maiorem Dei gloriam, Seruique sui honorem, ac fidelium deuotionem, & consolationem.

Carolus Brancacius.

obitum: id eò ipsis videtur Sanctitatem suam posse, declarare, ipsum esse Sanctum, & illum in Sanctorum numero collocare, eodem modo, quo Sanctitas sua, cum similibus Seruis Dei, id facere solet. Episcopus Oxoniensis. Doctor D. Alphonsus de Portillo. Coram me Milchaele de Salcedo.

In causa Securi Dei F. Petri REGALATI. Roma die trigesima Augusti.

Anno M. DC. XXXI.

¶ Super 7. miraculo in vita, de aduertu Episcopi Palentini, & sanatione pueri gibbosi, & contortu in instanti.

Primo opposuit Promotor fidei in probatione famæ non fuisse seruata ea, quæ notat Barthulus.

Verum Domini dixerunt opinionem Valde, in hac materia, iam diù esse receptam, & canonizatam in omnibus tribunalibus Curia Romanæ; & ideò ab illa non recedendum.

Secundo, videndam esse, an testes deponentes per verba Era. fu. & c. percutiant famam de tempore insiorum.

In eadem causa super septimo miraculo relato. Patres Consultores tenuerunt omnes, esse approbatum prædictum miraculum: exceptis P. Gauanto. Promotore fidei, & Magistro Sacri Palatij; qui dixerunt, requirendas esse comprobationes, ac scripturas antiquas familiæ.

Tempore huius præclarissimi Regis, in his Regnis Hispaniæ, fuerunt aliqui Religiosi valde notabiles; & relictis duobus, de quibus facta est mentio (nimirum F. Vincentius Ferrer, qui in numero Sanctorum fuit relatus) fuit F. Petrus de Valladolid, filius REGALATI, de quo affirmantur magna miracula, tam in vita, quam in morte: & aliquorum fuit testis D. Innicus Manrique Episcopus Gionensis, & postea Archiepiscopus Hispalensis, qui fuit homo valde notabilis, & fide dignissimus.

In hoc tempore fuit quidam Sanctus homo, nuncupatus F. Petrus de Valladolid filius REGALATI; ob cuius merita Dominus noster magna mirabilia operatus est, non solum in morte, sed etiam in vita: & multorum suorum miraculorum fuit testis D. Innicus Manrique Episcopus Gionensis, & postea Archiepiscopus Hispalensis.

Rex D. Henricus Secundus de Castellæ, Frater Regij D. Petri de Castella procreauit filium; cui nomen fuit D. Federicus de Castella.

D. Federicus de Castella filius D. Henrici de Castella, habuit filiam nuncupatam D. Leonor de Castella: quæ nupsit Petro Manrique Adelantato Legionensi.

Petrus Manrique, Adelantatus Legionensis, duxit vxorem D. Leonor de Castella, filiam D. Federici de Castella: qui fuit filius Regis D. Henrici Secundi de Castella.

Adelantatus Legionensis Petrus Manrique, & D. Leonor de Castella, eius vxor, procreauerunt sex filios: secunda fuit nuncupata D. Ioanna Manrique, Comitissa de Castro, mater D. Didaci Gomez de Sandoual.

Quintus filius adelantati Petri Manrique, & D. Leonor de Castella fuit nuncupatus D. Innicus Manrique Archiepiscopus Hispalensis, frater D. Ioannæ Manrique.

D. Didacus
Gomez de San
doual.

D. Petrus de
Castella Episco
pus Palentinus.

Infans D. Ioan
nes de Castella.

D. Ioanna
Manrique de
Castella.

D. Leonor de
Castella.

Rex D. Petrus
de Castella.

D. Fericus
de Castella.

Rex D Hen
ricus Secūds
de Castella.

Num. 1.

Hoc inueniunt in offi
cio Secretary Rituum

Promotor fidei oppo
nitur.

De iure Eminentissi
morum Cardinalium
aduersus oppositio
nem Promotoris
Promotor fidei ite
rum opponitur

Ad quem Eminentissi
mi Cardinales respo
derunt, arguendum
vnum nullat contra
se.

Num. 3.

Choronica Regis D.
Ioannis Secundi. cap.
133. fol. 330.

Caribay. lib. 4. cap.
26. fol. 919. excu
sus in Amberes.

Num. 4.

Historia Alphonsi
Perez de Havo. tom.
1. lib. 1. cap. 1. fol. 8
Havo. tom. 1. fol. 180
Havo. tom. 1. fol. 305

Havo. tom. 1. fol. 310
311 & 312.

Havo. tom. 1. fo. 305
vsque ad fol. 313.

Nam 5.
Rabener de Rebe
Profanus fuit mortu
Fr. Petri Regalati
anno 1456. in pro
cessu sui quibusno.
fol. 39.

In die quo P. REGALATVS obiit, aderat in dicto Conuentu Aquileria quidam
famulus D. Ioannæ Manrique, Comitissæ de Castro, nuncupatus Rodericus de Ra-
be: & hinc eadem habdomada fecit iter in villam Tutrecremata, vbi Patrem suū,
simul cum alijs duobus amicis inuenit: & cum omnes simul cenam sumerent, ipsis
narrare cepit vitam mortem, & miracula B. Patris: & vnus ex illis hominibus, qui
se debant ad mensam, qui appellabatur Simon de Mazuelo, officialis de Landamu-
no dixit, se relinquit in domo sua, (quæ distabat decem, & octo leucas) quendam
filium suum, cum febris continua, quæ die, nocte, que laborabat sine intermissione.
Audiens igitur ea, quæ Rodericus de Rabe referebat, promissit in corde suo, se por-
taturum fore filium suum, simul cum matre in Monasterium; vbi erat corpus P. F.
Petri REGALATI: & sequenti de mane profecti fuerunt in Oppidum suum; & sta-
tim, ac peruenerant dictus Simon interrogauit, quandam ancillam suam de salute
filij sui, quæ valde læta respondit esse sanum, & bonum, quia die Martis præterito
ipsum febris reliquerat: & affirmauit prædictus Simon, quod in eadem hora, & tem-
pore, quo a filio suo febris adempta fuit, & sanus euasit, ipsum P. Regalato commē-
dauerat, & votum emisserat: & illico dictus Rodericus de Rabe venit in Monaste-
rium dictum, & audiens narrare alia, quæ acciderant, hoc etiam ipse narrauit.

Nam 6.
Valerius in historijs
Ecclesiasticis, &
actis Hispania, lib. 3.
cap. 8. fol. 71.

Sanctus Eugenius fuit Archiepiscopus Tolleranus; & post eius mortem in illius
locum subrogatus fuit Sanctus Ildephonus, eius Nepos. Sanctus Froylanus, & S.
Aluitus homines sanctitate, & litteris illustres fuerunt Episcopi Legionenses. S. At-
tilanus fuit Episcopus Zamorensis. S. Idalentiuss fuit Episcopus Almeriensis. S. Va-
lerius Episcopus Hoscensis, fuit homo magnæ sanctitatis, & scientiæ; & Diaconatus
ordine inuitauit beatos Martyres S. Laurentium, & Vincentium. S. Dominicus exi-
mius Doctor, natus Calarogæ Diocesis Oxomensis. Sanctus Antonius de Padua,
Olyssipone natus, Ordinis Minorum: & S. Vincentius Ordinis Prædicatorum. S. Ray-
mundus Ordinis Prædicatorum: S. Resinandus Ordinis Prædicatorum Hispanus.
F. Petrus REGALATVS, Fratrum Minorum de Obseruantia, fuit homo sanctæ vi-
tæ: cuius corpus sepultum est in Monasterio Aquileria: & propter illum Deus plura
miracula operatus est, hæc nostris temporibus. Hij, & alij plures Sancti, & virtuti-
bus præclari viri fuerunt ex Hispania, quos referre difficile esset.

idem Valerius eo-
dem lib. cap. 9.

Cum igitur dixerim de Sanctis scientificis, & studiosis hominibus; dicam de ali-
quibus, qui alia opera meritoria, & studij fecerunt, qui non fuerunt in Cathalogo
Sanctorum collocati. Ita Valerius.

Historia Egypij
Gonzalez Dabila de
aliquibus rebus no-
tabilibus, quæ inue-
niuntur in Diocesi
Oxomensis. cap. 2. fol.
5.

Infans D. Emmanuel extruxit in Peñañel quoddam Monasterium Prædicatorū,
in quo iacet corpus benedictæ S. Ioannæ, matris S. Dominici. Ordinis S. Francisci,
est quidam Conuentus Aquileria nuncupatus; in quo sepultum est corpus B. P. F.
Petri REGALATI, vitæ poenitentis, sanctæ, & indulgæ à Cælo: obiit, qualiter vi-
xerat, & habetur pro Sancto in tota illa plaga. Fernan Perez de Gazman ait, quod
faciebat miracula, & ipsum fuisse testem aliquorum.

Nam 7.
Historia P. Daza.
cap. 11. fol. 101.
serg.

Agnoscentis vitæ Dei, mortem suam appropinquari, Sanctissimum Sacramentum
incredibili deuotione recepit, & pluribus lachrymis, & extrema humilitate veniam
petijt à suis subditis, & quendam habitum pauperum, & sepulturam, in qua sepe-
liretur, propter Dei amorem. Voluerunt Religiosi dare illi Extremam vnctionem:
ceteram Sanctus, cui nouum nō erat, præuidere oculis animæ futura, quantumuis
distantia dixit eis, vt expectaretur: quia Deus mittebat Episcopum Palentinum, qui
sibi Extremam vnctionem ministraret: ad hoc verbum, continuo peruenit Episco-
pus, qui eam illi ministravit; & illius morti, simul cum fratribus adfuit.

Alibi dicitur, fuisse D. Sanctum de Roxas Episcopum Palentinum, illius mag-
nam amicum, & deuotum; sed reperio ex historijs obiisse sub anno 1422. frigida,
& quatuor annis, priusquam Sanctus; & ita non potuit esse ille: sed D. Petrus de Cas-
tella, Pronepos Regis D. Petri, qui tunc erat Episcopus Palentinus, cum quo adim-
pleta fuit Profetia Sancti. Res adeo notabilis, vt Regina D. Elisabetha, illam sculpi,
præcepit in illius sepulchro: in quo excelsi sunt Sanctus infirmus in lecto, & Epit-
copus Pontificalibus indutus, habens Thyram in capite, & illi Extremam vnctio-
nem ministrans



Dixit

Refertur 27. fol. 196.
Super act. 29.

Dixit hic 27. testis, quod per picturam antiquissimam, quæ est in Conuentu de Aquileria, constat, de miraculo, contento in articulo, vltra quod similiter est in sepulchro alabastrino sculptum, & grauatum, in quo est reconditum corpus F. Petri REGALATI. Et hoc miraculum, ita notorium est, commune, & publicum apud omnes, vt videatur id ipsam omnes vidisse: & ita habetur, secundum antiquissimas traditiones. Est etiam similiter ibi, quod cum Palentinus Episcopus, qui appellabatur D. Sanctus de Roxas, secum duceret quendam Nepotem suum, nimis gibbosum, infirmum, deformem, & contrafactum, rogauit dictus Episcopus Seruum Dei, vt pro illo Deum oraret, quod ei sanitatem concederet: quod cum S. Fecisset, & orasset (hic testis intellexit à P. Peralta à se citato) continuo auditum fuisse, vnum quodque os supradicti Nepotis reddidisse ad iuncturam suam, statimque sanum, re-ctum, & sine deformitate, dictum Nepotem remansisse: & hoc idem miraculum esse de pictum in duobus locis, à se citatis: & hoc respondit.

Fides Notarij in vi-
sitatione Sepulchri.
fol. 404. asergo.

Similiter etiam inuentum fuit, intus in corpore Ecclesiæ, quadrum vnum grande, antiquissimæ picturæ; & in medio illius, est depicta effigies Sancti, in lecto iacentis, & multi Religiosi, qui cum circundant, & vnus Episcopus Extremam vñtionem ei ministrans: & ad latus Episcopi, est quidam puer, genuflexus, iunctis manibus, & cum quadam inscriptione, dicente: D. Didacus Gomez de Sandoual, filius Comitris de Castro; qui dictus puer, eundem esse constat; sculptus est, in sepulchro P. REGALATI.

Notarij in visita-
tione Sepulchri Serui
Dei. fol. 403. asergo.

In secundo quadro alabastrino in est effigies dicti B. Petri REGALATI, in lecto iacentis, & quadam Crucem in manibus habentis, cum multis alijs Religiosis circumstantibus, & quodam Episcopo, quem aiunt, esse Episcopum Palentinum, & quod appellatur D. Sanctus de Roxas: quodque similiter demonstrat; quia cum vel- lent prædicti Religiosi, dare Extremam vñtionem dicto Seruo Dei F. Petro RE- GALATO; ipse respondit, vt nullatenus darent; quia Dominus mittebat Episco- pum Palentinum, vt sibi eam daret: & statim peruenit Episcopus dictus, ac illi præ- dictum Sacramentum ministravit.

Frater Luca Castelli
Ordinis Prædica-
torum. cap. 6. fol.
327.

Sed quia ad omnia supradicta, in casu nostro, adduci poterit doctrina Reueren- di P. F. Lucæ Castellini Ordinis Prædicatorum, in suo Elucidario Theologorum, ad Sanctissimū D. N. Vrbanum PAPAM VIII. directo, ac Romæ impresso anno 1628. illam vti doctrinam vtilem, & in casu nostro considerandam, proponam: quæ tenor- is est sequentis. Si quis verò iterum instet, quod aliquando potuit accidere, & for- te accidit casus, quod vnus, vel plures iuridice examinati, in processibus compilla- tis, ad effectum Canonizationis alicuius famuli Dei, falsum deposuerint, circa ali- quod factum miraculosum, facillime responderetur, ex præcitatis verbis D. Thomæ, benè intellectis, & diligenter ponderatis, dicendo: quod error (de quo in argumen- to) non fuit, nec esse potuit causa sufficiens, siue totalis, imò neque partialis in or- dine ad Canonizationem: non totalis, quia non euenit circa virtutes, quæ sunt po- tiora fundamenta sanctitatis Canonizandi; nec partialis, eo quod consimilis error non fuit, nec esse potuit (maximè propter superius adducta, cap. 3.) circa omnia miracula recensita de iusto Canonizando; sed circa vnum, vel alterum tantum: hac tamen animaduersione, quod falsitas, quæ intercesit, modo declarato, siue factum illud falso assertum, neque in minimo, negotium Canonizationis adiunxit, seu pro- mouit; sed ex alijs miraculis certis, & indubitatis, ac sufficienter probatis proces- sum est vterius in negotio Canonizationis. Imò Deus, qui verax, & veritas est, non permittit vnquam, id occultum remanere; sed vni, vel pluribus patefacta est falsi- tas, in tali casu, non vera deponentibus, sub specie pletatis.

Num. 8.
Hæc lib. 4. fol. 169
tom. 1. cap. 4. Et
vna 2. tom. 2. lib. 19
cap. 12. fol. 194.

D. Beltran de Eril, Præses Castellani Numantia (vulgo Soria) habuit in custodia D. Ioannem, de mandato Regis D. Petri de Castella, patris eius: qui D. Ioannes cum in carcere detineretur; duxit vxorem D. Eluiram de Eril, filiam prædicti Præsidis: & ex hoc matrimonio, procreauerunt filium, qui appellatus fuit D. Petrus de Castella, Pronepos Regis D. Petri.

Num. 9.
Chronica Regis D.
Ioannis Secundi, cap.
17. fol. 201.
Mariana. tom. 2.
cap. 12. fol. 289.

De anno 1437. D. Petrus de Castella Pronepos Regis D. Petri, Episcopus Oxomen- sis desponsauit Principem D. Henricum, & infantā D. Blancham de Navarra: quorum vnus, & alter erant ætatis duodecim annorum. De anno 1437. Cum magna lætitia fuerunt celebrata nuptiæ Principis, & D. Blā- chæ: quos desponsauit Episcopus Oxomenus D. Petrus de Castella persona notabi- lis, & Regij sanguinis.

*Garibay. lib. 16.
cap. 27. fol. 1119.
lib. 17. cap. 10.
fol. 1155.*

De anno 1454. Quando mors Regis D. Ioannis Secundi per Regna fuit publica, inter Ecclesiasticos, qui venerunt, condolentes, ad Reginam vnus fuit D. Petrus de Castilla Episcopus Palentinus.

Num. 10.
*Mariana. tom. 2.
cap. 3. lib. 23. fol.
360.*

Vallis-Oleti de anno 1461. D. Petrus de Castilla, prius Episcopus Oxomensis, & postea Palentinus obiit lapsus à scala scū ascēderet intueri fauricā, quā faciebat. Obiit in his diebus, anno 1461. D. Petrus de Castilla Episcopus Palentinus, propter delapsum ex quibusdam scalis: per quas ascenderat videre certam operam, quæ in eius domo fiebat.

*Garibay. lib. 17.
cap. 7. fol. 1172.*

Erat Episcopus Palentinus per hoc tempus D. Sanctius de Roxas, postea Archiepiscopus Tolletanus, magnus amicus Sancti: qui habebat Nepotem nuncupatum D. Didacum Gomez de Sandoual, contra factum, & gibbolum à natiuitate, ita vt cum duobus baculis ambularet, alienisque manibus comederet; nam propria erant contrafacta, & eas mouere non poterat: vnde nullius erant vilitatis. Hoc cum cereret Episcopus, & mirabilia, quæ Deus operabatur propter suum seruum, decreuit, Nepotem ad Seruum Dei adducere; & Sanctus præcepit ei, vt confireteretur, & reciperet Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum: & quoniam deuotus Eques id ab eo petiuit, ipse Sanctus audiuit confessionem eius, & in sua Missa illi ministravit Eucharistiā, finitaque Missa, quidam sudor frigidus superuenit illi, cum maximis doloribus, & veluti mortuus mansit: sed illico ostēdit Deus mirabilia sua; nam ad Episcopi præsentiam, & aliarum plurium personarum, relictis ibi baculis, surrexit sanus, insiliens præ lætitia Episcopus reddidit gratias Deo, & Sancto: ob nimiamque deuotionem, quam erga ipsum habebat portauit eius habitum, & possuit illum in Maioricaru Domus Deniæ.

Num. 11.
*Historia P. Daxæ.
cap. 20. fol. 90. vers. 6.*

Num. 12.
*Mariana. tom. 2.
lib. 28. cap. 7. fol.
593.*

Fernan Gutierrez de Sandoual, Commendatarius maior de Castilla duxit vxorem D. Agnetem de Roxas, sororem D. Sanctij de Roxas Archiepiscopi Tolletani: ex hoc matrimonio natus fuit D. Didacus Gomez de Sandoual, primus Comes de Castro, Adelantatus maior Castellæ, Eques valde notus propter suum valorem, & peritiam in bello, atque etiam propter sua infortunia: qui duxit vxorem D. Beatriz de Auellaneda, habuitque filium appellatum D. Ferdinandum, qui fuit ætate maior suorum fratrum, & hæres domus suæ; qui duxit vxorem D. Ioannam Manrique, & ex hoc matrimonio natus fuit D. Didacus Gomez de Sandoual, cui Rex D. Ferdinandus dedit titulum Marchionis Deniæ.

*Hero. tom. 1. lib. 4.
cap. 3. fol. 161. &
162.*

Duxit vxorem Comes D. Ferdinandus de Sandoual D. Ioannam Manrique, & habuerunt filium nuncupatum D. Didacum de Sandoual, & Roxas, tertius Comes de Castro, qui in sua domo successit.

Num. 13.
*Processus vemsio.
nalis. fol. 405.*

Ita etiam inuentum fuit, intra corpus Ecclesiæ, quoddam quadrum magnū, antiquissimæ picturæ: cuius in medio est depicta effigies Sancti, iacentis in lecto, circumdati pluribus Religiosis, & quidā Episcopus, qui illi Extremam vñtionem ministrat, & res aliæ ad hunc effectum præparatæ; & ad latus Episcopi, est quidam puer genu flexus iunctis manibus, seu positis, cum quadam inscriptione, quæ ait: D. Didacus Gomez de Sandoual, filius Comitum de Castro: qui puer constat, esse eundem, qui sculptus est in sepulchro alabastrino S. REGALATI, & quem Deus sanauit propter intercessionem Sancti.

Num. 14.
*Choronica Regis D.
Ioan. Secundi. cap.
84. fol. 221. vers. 6.
Mariana. tom. 2. lib.
20. cap. 7. fol. 229.
Mariana. tom. 2. lib.
28. cap. 7. fol. 592.*

De anno 1426. Rex D. Ioannes de Nauarra dedit Villam de Castrogeriz Adealantato D. Didaco Gomez de Sandoual: & Rex D. Ioannes Secundus ipsum honorificauit titulo Comitum de Castro, vt perpetuo cæteris successoribus eius remaneret: & Rex Nauarræ fecit ludos festos, & de cætero Chronica appellat illum Comitem de Castro.

Num. 15.
*Maro. lib. 4. tom. 1.
cap. 3. fol. 157. Mariana.
tom. 2. lib. 19.
cap. 16. fol. 201. &
203. Garibay. lib. 16.
cap. 2. fol. 1072.*

Fernan Gutierrez de Sandoual duxit vxorem D. Agnetem de Roxas, sororem D. Sanctij de Roxas Archiepiscopi Tolletani: ex hoc matrimonio natus fuit D. Didacus Gomez de Sandoual, primus Comes de Castro.

Remansit infans D. Ferdinandus Tutor, & Guernator horum Regnorum, Serenimi Regis D. Ioannis Secundi, eius Nepotis: & statim, ac guernare cepit, fecit quandam insignem, & eximia oppugnationē in Regū Granatæ: ad cuius effectū, præcepit afferri ex Hispali gladiū gloriosissimi Regis D. Ferdinandi, cognomēto Sancti, illius Aui, sub anno 1407. & designauit Ducem Generalē sui exercitus, ad hoc bellum inferendum D. Didacum Gomez de Sandoual, Equitem valde animosum, viginti trium annorum ætatis: qui semper hunc validum infantem fuit comitatus.

Obiit

Num. 16.
Haro. tom. 1. lib. 4.
cap. 3. fol. 157.
Marianus. tom. 3.
lib. 22. cap. 14. fol.
338.
Chronica Regis D.
Tomei. secund. cap.
15. fol. 340. a tergo.

Obijt hic validus Comes de Castro, D. Didacus Gomez de Sandoual (veluti legitur in Fernan Perez de Guzman) ætatis suæ anno 70. & secundum Hieronymam de Zurita in suis Annalibus sub anno 1454.

Num. 17.
Ex E. Martyro de Lib.
bona. Episcopo Por.
tugali. lib. 1. Chronica
Franciæ. tom. 3. part.
lib. 3. cap. 10. in quo.
Iuxta relationem
Rex. fol. 33.

Sub anno 1454. Obijt D. Didacus Gomez de Sandoual, Comes de Castro, quando majori iustitia, agebat causam prætensionis suorum statuum. D. Didacus Gomez de Sandoual, Comes de Castro, fuit eximius Eques: Rex D. Ioannes de Navarra dedit illi Comitatum de Castro, & Deniam. In Aragonia obijt septuagenarius.

Num. 18.
Marianus. tom. 1. lib.
23. cap. 12. fol. 24.
Garibay. lib. 16. fol.
1396.
Chronica Regis D.
Tomei. secund. cap.
15. fol. 340. a tergo.

In Conuentu Aquileria, ab hac vita migravit ad Dominum F. Petrus REGALATVS, die Martis, quæ annum 1456. concludit. Quam fuerit accepta Deo vita illius, maxima citantur miracula, quæ toto ab obitu illius mense, sub sequuta. Nam, vt plurimum 30. Martij, anno vero Domini 1456. diem clausit extremum, miraculis quæ conuicere cepit.

Num. 19.
Marianus. tom. 2. lib.
24. fol. 249. cap.
140.

De anno 1423. Hæc latitæ fuit aliquantum diminuta, cum morte Archiepiscopi Toletani D. Sanctij de Roxas: obijt Compluti, post diuturnam quandam infirmitatem, die 2. Octobris. Die 21. mensis Octobris, de anno 1422. die Mercurij obijt Compluti D. Sanctius de Roxas, Archiepiscopus Toletanus.

Num. 20.
Marianus. tom. 2. lib.
24. fol. 249. cap.
140.
Garibay. lib. 16. fol.
1398.
Marianus. tom. 2. lib.
24. fol. 249. cap.
140.

De anno 1422. Cum esset Rex Compluti, obijt Archiepiscopus Toletanus, D. Sanctius de Roxas, & sepultus fuit Toletæ. Die octavo mensis Septembris, de anno 1425. obijt Ollite D. Carolus, Rex Navarra, cognomento Nobilis: ad fuit eius mortui D. Blanca, eius filia, vxor Infantis D. Ioannis de Navarra. Illa itatem, ætatis eius Pater mortuus fuit, misit marito suo, in signum successionis, Vexillum Regium, cum quo in exercitu, in quo erat, Rex Navarrae acclamatus fuit.

Num. 21.
Marianus. tom. 2. lib.
24. fol. 249. cap.
140.

Sub anno 1425. mense Septembris, obijt Rex Navarra D. Carolus, in Villa Ollite: hæreditauit Regnum Infans D. Ioannes de Navarra, eodem anno, quo locer eius mortuus fuit. Perueniens novus Rex Navarrae ad Roam, Rex D. Ioannes Secundus illum, solemniter recepit.

Num. 22.
Haro. fol. 222.
Garibay. lib. 16. fol.
1416.

D. Didacus Gomez de Sandoual fuit valde faustus à D. Ioanne Rege Navarrae: cuius, & illius fratris Infantis partem sequutus fuit in perturbationibus, quæ annis præcedentibus acciderunt; quod fuit causa amittendi status, quos habebat Castellæ, & acquirendi Villam de Denia, quam illi dedit ipse Rex D. Ioannes de Navarra.

Num. 23.
Haro. fol. 162.
Garibay. lib. 20. cap.
9. fol. 145.
Garibay. lib. 16.
cap. 8. fol. 1083.
Marianus. tom. 2. lib.
20. cap. 7. fol. 129.
196.

De anno 1454. iam erat mortuus Comes de Castro D. Didacus Gomez de Sandoual: & eius corpus sepultum fuit Borgæ. Priusquam moreretur, in præmium fidelitatis, quam habuit, erga Aragonenses, dederunt ipsi Deniam in Regno Valentia, & Lermam in Castella veteri: & hæc opida reliquit filio suo D. Ferdinando.

Num. 24.
Haro. fol. 161.

D. Didacus Gomez de Sandoual, & Roxas, tertius Comes de Castro, successit in domo, & statu Comiti D. Ferdinando, Patri suo, sub anno 1474. quem Reges Catholici honorauerunt titulo benemerito Marchionis de Denia, cum esset Corouba, sub anno 1484. & filium eius D. Bernardum de Roxas, & hæredem sui status, titulo Comitum de Lerma.

Num. 25.
Haro. fol. 161.

Obijt Marchio Denia D. Didacus Gomez de Sandoual, in sua Villa de Lerma, anno 1502. & sepultus fuit in Sancto Petro illius Villæ. Obijt Didacus Gomez de Sandoual, anno 1502.

Num. 26.
Haro. fol. 162.

D. Bernardus Sandoual, & Roxas, vicus huius nominis, secundus Marchio de Denia, & primus Comes de Lerma successit D. Didaco, Patri suo, anno supradicto 1502. D. Bernardus de Roxas, & Sandobal Marchio de Denia, erat valde faustus, & amicus Regis D. Ferdinandi.

Num. 27.
Haro. fol. 162.

De anno 1450. D. Sanctius de Roxas erat Episcopus Palentinus; cui Pontifex Benedictus dedit Archiepiscopatum Toletanum, ad præces Reginae D. Catharinae, & Regis D. Ferdinandi; qui vacabat, morte Archiepiscopi D. Petri de Luna.

Domina

Num. 23.
Processus yemi-
forialis, f. 353.

Domina D. Francisca de Sandoual, & Roxas, Decissa de Peñaranda dixit: quod
secundum magnam famam, quæ erat Sanctitatis Sancti REGALATI, habebat
procerto, ipsum esse canonizatum: & quod erat valde magna deuotio, quam pa-
ter, & mater Excellentie suæ habebant, erga istum S. P. REGALATVM: & quod
secum semper afferebant quendam habitum illius, quem habebant in quadam
urna argentea, pro reliquia, semper in Oratorio: & cum iter faciebant, semper il-
lum secum portabant, ponendo in hoc curam valde specialem. Est quoties D.
Ducissa de Vzeda parturiebat (vt Deo dante, bonum partum haberet) ipsi sem-
per afferebant dictum habitum S. REGALATI; cum quo, magna cum felicitate
pariebat. Et mater Excellentie suæ idem faciebat, cum parturiebat, & alijs infir-
mitatibus laborabat. Est pater Excellentie suæ in prædicto habitu fiduciam ha-
bebat eximiam.

Carolus Brancacius.

Recapoli per Ægyptium Longum. Anno M. DC. XXXIV.

Cum facultate Superioris.

B. PETRI REGALATI

Ordinis Sancti Francisci
de Observantia.

Summarium & Factum.

EMIN^{MIS} & R.^{MIS}

DOMINIS

CARDINALIBVS

Sacrę Congregationis

Rituum.

Proponente Em.^{mo} & R.^{mo}
CARDINALE DE

VALLISOLETANA
CANONIZATIONIS

Serui Dei

B. PETRI REGALATI

Ordinis Sancti Francisci
de Obseruantia.

Summarium, & Factum.

Carolus Brancaccio

VIXXXIV. Anno M.DC. XXXIV.

Chancellerie Superieure

